

Nørreådal Friskole

- lev, leg og lær i Serritslev

Styrket Pædagogisk Læreplan

2021-2022

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	HVEM ER VI.....	side 2
2.	LEDELSE.....	side 3
3.	VÆRDIGRUNDLAG.....	side 4
4.	BØRNESYN.....	side 5
5.	LÆRING, LÆRINGSSYN OG LÆRINGSMILJØ.....	side 5
6.	LEGEN.....	side 9
7.	TRIVSEL.....	side 9
8.	DANNELSE.....	side 9
9.	BØRNEMILJØ.....	side 10
10.	INDDRAGELSE AF LOKALSAMFUNDET.....	side 10
11.	BØRN I UDSATTE POSITIONER.....	side 11
12.	FORÆLDRESAMARBEJDE.....	side 11
13.	OVERGANGE.....	side 12
14.	PÆDAGOGISK DOKUMENTATION OG EVALUERING.....	side 13
15.	PÆDAGOGISKE LÆREPLANER.....	side 14
	• Alsidig personlig udvikling	
	• Social udvikling	
	• Kommunikation og sprog	
	• Krop, sanser og bevægelse	
	• Kultur, æstetik og fællesskab	
	• Natur, udeliv og science	
	BILAG 1 - BRØNDERSLEV KOMMUNES BØRNESYN.....	side 26
	BILAG 2 - SKABELON LEGEN.....	side 27
	BILAG 3 - OVERGANGE OG RUTINE-SITUATIONER.....	side 28
	BILAG 4 - ÅRSHJUL.....	side 29
	BILAG 5 - ÅRSHJUL KONTOR.....	side 30

1. HVEM ER VI

Vi er en lille privat børnehave ved Nørreådal friskole. Friskolen og børnehaven åbnede i august 2015. Vi er beliggende i Serritslev, i skønne omgivelser tæt på skolen, hal, skov og marker, og vi benytter os af alle de muligheder lokalsamfundet og nærmiljøet omkring os giver.

Vi er normeret til 40 børn fra 2,10 - 6 år, fordelt i 2 huse "Lille å" og "Store å". I "Lille å" har vi de yngste børnehavebørn, og i "Store å" har vi mellemgruppen og de ældste børnehavebørn.

Husene er indrettet i to ældre lærerboliger i 3 etager med mange små og hyggelige rum, med plads til ro og fordybelse. Rummene er endvidere indrettet med små "legestationer" til forskellige lege og aktiviteter.

Vi vægter tid og plads til leg, tid og ro til fordybelse, nærvær og tilstedeværelse rigtig højt, og vi har bevægelse og fysiske aktiviteter, inde som ude, som en naturlig del af vores hverdag.

Vi har valgt at aldersopdele børnene i de to huse, på denne måde sikrer vi gennem nærvær og trivsel i dagligdagen et meningsfyldt læringsmiljø for alle børn, hvor vores pædagogiske indsats kan målrettes de forskellige udviklingsniveauer og alderstrin.

Vi har desuden et tæt samarbejde med byens dagplejere samt med skolen, dette bevirker at der er tryghed ved overgangene fra dagpleje til børnehave og igen fra børnehave til skole/SFO.

2. LEDELSE

Mit navn er Kirsten Moltsen. Jeg har været ansat som daglig pædagogisk leder af børnehaven ved Nørreådal Friskole siden august 2015.

Mit arbejde er som daglig pædagogisk leder, i samarbejde med skolens leder, at sikre børnenes trivsel og udvikling. Derudover at sikre personalet de bedste forudsætninger for at lave et godt pædagogisk arbejde med høj faglighed, og at gøre det muligt at udnytte den enkelte ansattes personlige kompetencer bedst muligt.

Personalet definerer sammen et fælles afsæt i Den Pædagogiske Plan og ligeledes årshjul.

Ligeledes aftales i fællesskab, hvordan dagligdagens praktiske opgaver fordeles.

I forhold til evaluering har jeg ansvar for, at vi løbende forholder os reflektivt til vores pædagogiske plan. Jeg er som leder tovholder i ovenstående.

Jeg har som leder det overordnede samarbejde med eksterne samarbejdspartnere (Brønderslev kommune, PPR, tværfaglige teams, sundhedsplejerske, fysioterapi, talepædagog o. lign).

Med venlig hilsen

Kirsten Moltsen

3. VÆRDIGRUNDLAG

I børnehaven vægter vi tid og ro til fordybelse, trygge rammer, den frie leg og vi følger børnenes spor. Der skal være tid og ro til fordybelse og plads til at mærke sig selv, hvilket er med til at afstresse både børn og voksne.

Vi vægter, at børnene danner venskaber, og derved udvikler sig til anerkendende respektfulde og empatiske mennesker.

Vi er anerkendende voksne, der følger børnenes spor, og fanger børnenes naturlige nysgerrighed og lyst til at lege og lære. Vi har en god kontakt til børnene og gennem vores anerkendende og nærværende tilgang sørger vi for, at børnene udvikles gennem relationer, og får kendskab til sig selv og omverdenen.

Vi giver tid og har fokus på de "usynlige" hverdagsting, såsom at tage tøj af og på, vaske hænder, rydde op, toiletbesøg osv. Vi mener, det er en vigtig proces for barnet at få disse hverdagsting øvet og efterhånden lært. Vi griber øjeblikket, hvis børnene viser interesse for et særligt emne, så dropper vi fx den planlagte tur i gymnastiksalen for en tur på kællebakken, hvis det sner, eller vi tager en vandkamp på legepladsen, hvis vejret er varmt.

Vi har stor fokus på den sproglige udvikling, da kommunikation er en vigtig evne for at kunne begå sig i sociale sammenhænge.

Vi danser, synger og spiller. Det skaber glæde, og det er en god metode til indlæring. Vi styrker det sociale samvær, og benytter massage ud fra en tanke om, at den man rører, mobber man ikke.

Vi styrker børnenes selvværd ved at udfordre og skubbe lidt til barnets grænser. Vi giver det enkelte barn plads til at mærke sig selv, og få en god fornemmelse af egen krop og sind,

- hvad kan jeg?
- hvad tør jeg?
- hvad har jeg lyst til?

Kultur er vigtigt for os. Vi gør noget ekstra ud af de særlige lejligheder, der fylder i vores liv (Jul, påske, fastelavn, fødselsdage, årstidernes skiften osv).

Naturen og nærmiljøet er en vigtig del af hverdagen, og børnene er med til at plante, snuse, føle, lære og smage. Vi bruger nærmiljøet omkring os til at se på landbrug, skovområder og til at gå på opdagelse. Vi laver mad over bål, og giver børnene mulighed for at smage på den mad, de selv har været med til at forberede, samt at få jord under neglene.

4. BØRNESYN

Vi ser alle børn som kompetente og selvstændige, samtidig med at de har brug for tryghed, omsorg, udfordringer, positive forventninger og tillid.

Vi vægter tid til ro og fordybelse, trygge rammer, venskaber, den frie leg rigtig højt, og vi følger børnenes spor. Det er vigtigt for os, at der i dagligdagen er tid og ro til at være barn, tid og ro til fordybelse og plads til at barnet kan mærke sig selv.

Vi er tillidsskabende og anerkendende voksne, der giver barnet nærvær, omsorg og tryghed til at kunne lære og udvikle sig.

Det er os, det pædagogiske personale og ledelsen der skaber rammerne og det pædagogiske læringsmiljø, der muliggør, at børnene oplever nærhed, trivsel, læring, udvikling og anerkendende relationer.

Vi følger Brønderslev kommunes børnesyn se bilag 1.

5. LÆRING, LÆRINGSSYN OG LÆRINGSMILJØ

Læring

Hos os er læring at barnet udforsker med krop og sanser, at barnet tør undre sig og stille spørgsmål, at barnet bliver mødt af spørgsmål og udfordringer og ved at barnet får lov til at eksperimentere med forskellige materialer og gøre egne opdagelser.

Barnet lærer gennem leg, kommunikation og socialt samspil med andre børn og med os voksne. Det lærer ved at opleve nyt og ved at opleve, at det fx kan bidrage med noget. Barnets læring fremmes af at det tør begå fejl, og slippe fantasien løs.

Læringssyn

Vores læringssyn tager udgangspunkt i, at al læring foregår i et kvalificeret samspil:

- børnene (indbyrdes)
- pædagogisk personale (indbyrdes)
- pædagogisk personale og børn (indbyrdes)
- pædagogisk personale og forældre (indbyrdes)

Vi ser det som vores fornemste opgave, at det er de voksne, der er rollemodellerne. Det er os, der guider og leder børnene, hjælper dem på vej mod barnets nærmeste udviklingszone. Det er vigtigt, at vi er værdifulde rollemodeller, som børnene kan spejle sig i.

Læringsmiljø

For os er legen er det bærende element i børns liv. Leg er sjov og det bidrager til at udvikle fællesskaber med de andre børn. Vi sætter de ydre rammer, og børnene skaber selv regelsættet for legen. Vi indretter rummene efter børnenes behov, for eksempel så børnene kan lege vildt i vores puderum. De kan lege konstruktionslege bl.a. ved lego-bordet, eller lege far mor og børn i dukkekrogen. Tingene er tilgængelige i små hyggelige rum og kroge rundt omkring i husene.

Alle børn har ret til udvikling. Vi tager hensyn til de individuelle behov og tilgodeser det enkelte barns behov og specielle udfordringer, fx lydfølsomme børn.

Vi bestræber os på at lave en dagligdag hvor der er vekselvirkning mellem spontan leg og voksenstyrede aktiviteter, vi følger børnenes spor, og i de daglige rutiner, giver vi børnene mulighed for trivsel, dannelse, læring og udvikling.

Vi opfordrer børnene til at hjælpe hinanden. Vi gør dem opmærksomme på hver enkelt barns styrkesider, ex. "Spørg, om din ven kan hjælpe dig med at finde din madkasse".

Et eksempel på samarbejde - venskab - mestring:

Et af de ældste børn cykler rundt på legepladsen. Et lidt yngre barn kigger på. Han siger: "Jeg kan ikke cykle på to hjul". I løbet af den næste times tid opmuntrer og guider den ældste dreng sin ven, så han til sidst kommer op på cyklen, og cykler rundt på legepladsen. Pædagogerne observerer, hvordan den yngste glæder sig over, at han nu mestrer det at kunne cykle på to hjul. Begge børn viser stor glæde, da oplevelsen forstærkes gennem ros og anerkendelse.

Vi giver plads til fordybelse, det store i det små, til nysgerrighed. Et eksempel herpå:

En pædagog sidder i sandkassen. Et par af de yngste børn ser en mariehøne. Pædagogen tager mariehønen op i hånden, og sammen studerer de mariehønen, og snakker om dens farve og hvordan sådan et lille dyr lever. Børnene følger opmærksomt med i samtalen. Børnene bruger lang tid på at studere det lille dyr, og de får en snak om "at være sød ved dyr", og om at man ikke skal mase dem, men at man i stedet kan sætte dem over i hækken.

Vi måler vores læring på:

- **Nysgerrighed**
 - Nysgerrighed er lysten til at gå på opdagelse og få mere viden, og interesse i at deltage aktivt i fællesskabet.
- **Gåpåmod**
 - Gåpåmod er at have troen på sig selv, og at turde prøve noget nyt.
- **Selvværd**
 - Selvværd er en grundfølelse af at være god nok som man er, at man har en oplevelse af livsglæde og at man har det godt med sig selv, og tror på sig selv og egne evner.
- **Bevægelse**
 - Bevægelse er kendskab til hvordan man gennem legen bruger kroppen, man oplever glæde ved at bevæge sig. Bevægelse er vigtig for indlæring, hukommelse og motivation.

6. LEGEN

Hos os lærer børnene primært gennem leg. Legen er grundlæggende for børns trivsel, dannelse, læring og udvikling. Det er gennem legen, at børnene udvikler deres identitet, sociale kompetencer og en forståelse af den verden, de er en del af.

Gennem legen får barnet kontakt til og udtrykker egne tanker og følelser. Og det er gennem legen, at barnet udvikler sin fantasi, sociale kompetencer, legens spilleregler og identitet.

Vi har indrettet vores to huse Lille å og Store å, med små legerum med plads til ro og fordybelse, rummene er funktionsopdelte fx til konstruktionsleg, rolleleg, dukkekrog, pøle-leg mm.

Se bilag 2 der viser hvad legen kan, og hvordan den alsidige, personlige, sociale, sproglige og kropslige udvikling stimuleres i legen.

7. TRIVSEL

For os er trivsel når barnet er i udvikling. Det ser vi ved, at barnet har lyst til at lege, at barnet kan hvile i sig selv, at barnet har en glæde ved livet, er nysgerrig og har gå på mod og troen på sig selv og på egne evner. Trivsel er også, at vi i samarbejdet med forældrene skaber harmoniske rammer for barnets dagligdag og samarbejdet omkring barnets udvikling.

8. DANNELSE

Vi vil gerne skabe et fundament af dannelse, som gør at vi, børn og voksne, passer på os selv og hinanden, naturen og vores omgivelser. Det gør vi bl.a. ved at vi taler "Nørreådalsk" dvs. vi taler pænt til og om hinanden med humor og varme.

Dannelse er også at kunne begå sig i sociale sammenhænge, i store såvel som i små fællesskaber, fx bordmanerer, vente på tur, være en god ven og være hjælpsom.

Dannelse handler også om digital dannelse. Vi har ikke ipads mm. frit tilgængelige for børnene, det er et bevidst valg, da vi mener dette allerede fylder en stor del af børnenes hverdag derhjemme. Vi har valgt at det er en voksenstyret aktivitet, vi følger børnenes spor og bruger Ipad og computer sammen med børnene, som et understøttende pædagogisk redskab til videnssøgning og oplysning, det kunne fx være i en samtale om hvordan en pelikan ser ud, hvor mange prikker har en mariehøne, naturoplevelser der skal undersøges nærmere eller en sang der skal findes.

9. BØRNEMILJØ

Det fysiske børnemiljø

Vi har indrettet husene med små hyggelige legerum med plads til forskellige lege, fx konstruktionsleg, rolleleg, finmotorik mm, hvor der samtidig også er plads til fordybelse, undren samt overskuelighed.

Vi understøtter ro på stuen, så der er mulighed for at fordybe sig i legen. Der er en "pøler" til mere fysisk udfoldelse, ligesom legepladsen på alle måder indbyder til grovmotorikken.

Det psykiske børnemiljø

Vi vægter højt, at børnene lærer at fungere sammen med andre børn og voksne ved at være nærværende og tilgængelige voksne. Vi har fokus på relationer, fx at alle har nogle at lege med.

Vi hjælper og guider børnene i de sociale sammenhænge med at sætte ord på fx "må jeg være med". Vi bruger "Fri for mobberi" og snakker om og viser empati og respekt for hinanden.

Det æstetiske børnemiljø

Vi har fokus, på at omgivelserne skal være indbydende og udfordre børnenes sanser. Det er vigtigt for os, at det er rart at være i børnehaven, og at det inspirerer og giver børnene lyst til at udfolde sig. Det gør vi med "den gode stemning" og ved at indrette husene ud fra børnenes udviklingsniveau, sørge for at der er pænt og rent og ikke mindst ved at pynte op med børnenes egne kreationer.

10. INDDRAGELSE AF LOKALSAMFUNDET

Udover vores tætte samarbejde med dagplejerne og skolen, inddrager vi omgivelserne, som det falder naturligt fx kirkebesøg til jul, besøg hos byens traktormekaniker, besøg hos købmanden, eller samarbejde med idrætsforeningen, så børnehavebørnene kan blive hentet i børnehaven og fulgt til fritidsaktiviteter, skoven bruger vi hele året osv.

Desuden får vi pedel-hjælp til praktiske opgaver fra frivillige pensionister fra byen, og børnene nyder når de kan følge med i, måske få lov til at hjælpe, når der fx bliver klippet hæk, eller fejlet blade væk, og børnene oplever hvordan vi alle yder så der bliver skønt i netop vores børnehave.

11. BØRN I UDSATTE POSITIONER

I tilrettelæggelsen af læringsmiljøer og aktiviteter tager vi hensyn til børns forskellige forudsætninger. Vores vision er at skabe et trygt og udviklende miljø, der i videst muligt omfang tager hensyn til det enkelte barns individuelle behov.

Det er vores mål, at alle børn oplever sig som en del af gruppen, og at der arbejdes med inkluderende miljø, hvor alle børn inddrages i fælles aktiviteter. Vi laver motorik vurderinger på alle børn, hvilket danner grundlag for vores motoriske aktiviteter, og sprogvurderinger og herudfra planlægges sprogarbejdet samt sproggrupper.

Vi drøfter alle børn, plus eventuelle tiltag på det ugentlige stuemøde, ved bekymring vedrørende et barn inddrages forældre og der laves evt handleplan. Vi søger råd og vejledning og inddrager PPR, Konsultativt team og Småbørnsteamet efter behov.

Vi / pædagogerne arbejder med rummelighed i børnehaven ved at være bevidste om, at pædagogen er barnets "advokat". Pædagogerne sætter sig ind i det enkelte barns behov og handler pædagogisk målrettet på denne viden. Daglige tiltag kan fx være: at sidde tæt på en voksen ved spisning/rundkreds, lave små grupper, børn der sidder på luftpude, mm.

Vi samarbejder med forældrene gennem de forskellige forløb.

12. FORÆLDRESAMARBEJDE

Vi vægter forældresamarbejdet højt. Det er vigtigt for os at samarbejdet opleves som ligeværdigt, og at alle føler sig trygge, så vi kan have en fælles dialog, hvor man tør komme med, hvad man har på hjertet.

For at barnets hverdag fungerer optimalt forventer vi at der er navn på madkasse, tøj i garderoben osv.

Vi forventer at alle forældre deltager og bidrager til fællesskabet fx til vores arbejdsdage 2 gange om året. Her laves der praktiske ting, men det sociale sammenhold vægtes også meget højt, så alle kan føle sig som en del af Nørreådal Friskole, og når vi er færdige med de praktiske gøremål spiser vi alle aftensmad sammen.

Vi forventer at forældrene holder sig orienterede på vores infotavler, og via vores månedsbreve på "Viggo". Vi bruger vores infotavler til "dagens tekst". Her beskrives, hvad vi er optaget af netop nu, og forældrene kan se, hvad der skal ske i den kommende uge. Vi samarbejder omkring læring med forældrene ved at tydeliggøre hvad vi har fokus på fx ugens rim, understøttende sprogarbejde osv, så der kan følges op på det derhjemme og vi i fællesskab kan løfte børnene.

Alle børn tilbydes en opstartssamtale, samt en samtale inden skolestart, derudover tilbydes der samtaler ved behov.

Der er valgt et forældreråd i børnehaven.

13. OVERGANGE

Vi ved at et børnehavebarn bliver udsat for mange rutiner og overgange i løbet af dagen, og et børnehaveliv, og vi gør hvad vi kan for at disse overgange bliver en tryk og positiv oplevelse for barnet. Se bilag 3

For at gøre overgangen fra dagplejen til børnehaven tryk og positiv, samarbejder vi med byens dagplejere, der når det er muligt, kan besøge Lille å en gang om måneden. Børnene får herved et godt kendskab til Lille å samt de voksne, hvilket letter overgangen til børnehaven.

For at skabe sammenhæng mellem Lille å og Store å har vi:

- Fælles ugentlige motoriske aktiviteter med Lille å og mellemgruppen fra Store å
- alle børnehavebørnene og de voksne fra begge huse samles hver dag over middag på Lille å's legeplads
- Vi tager de ældste børn fra Lille å med på besøg i Store å
- vi holder fælles maddage
- vi holder fælles temauger

Herved får de yngste børn et godt kendskab til Store å med de lidt ældre børn, og til både børn og voksne fra Store å, inden de selv skal begynde.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Vi lægger også stor vægt på samarbejdet mellem børnehaven og skolen. Formålet med vores indskolingsforløb er, at give børnene troen på egne evner, nysgerrighed og gøre børnene så skoleparate som muligt, så skolestarten bliver så god som mulig.

Vores brobygningsforløb giver børnene et godt kendskab til skolen og til børnehaveklasselederen. Børnene introduceres gradvis til skolelivet og til 0. klasse, og de lærer vores børnehaveklasseleder at kende allerede inden skolestart.

I vores "Storebørnsgruppe" arbejdes der med førskoleopgaver, og på at gøre børnene selvhjulpne. Vi har fokus på at stille alderssvarende krav, så overgangen til skolelivet ikke kommer til at virke alt for overvældende.

Inden sommerferien, begynder de kommende skolebørn også at blive introduceret for fritter-livet i vores SFO Maxi å.

14. PÆDAGOGISK DOKUMENTATION OG EVALUERING

Vi dokumenterer på vores facebookside omkring dagligdagen, og forskellige emner og aktiviteter vi har lavet sammen med børnene. I Husene har vi 3 store plakat rammer hængende i børnehøjde, som vi bruger til at hænge opslag op med billeder, tegninger mm. til at dokumentere dagligdagen i børnehaven. I øvrigt hænger vi børnenes "månedstegninger" op, og børnenes andre kreationer.

Den nuværende opdeling af børnehaven er ret ny (august 2019) grundet øget børnetal, så vi er stadig i en opstartsfase / igangværende proces med at få opbygget en evalueringsform med udgangspunkt i vores pædagogiske dokumentation. Tanken er den didaktiske model, men også med et kig til Smtte Modellen.

Vi vil i 2021 have øget fokus på:

- Dialogisk læsning
 - brug af "sprogposer"
- Den Didaktiske evalueringsmodel (Dorthe Filtenborg)
- Brug af relationscirklen - Fri for mobberi, redefinering af børn

15. PÆDAGOGISKE LÆREPLANER

ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund. 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.	Pædagogiske læringsmål
Vores udfordring er at få tid og overblik til at sikre, at vi ser det enkelte barn i forhold til barnets nuzo, og fjerne den unødvendige stress.	Udfordring(er)
Vi skal have øget fokus på at se det enkelte barn og barnets nærmeste udviklingszone, samt have fokus på relationscirklen barn/pædagog imellem. Hvis vi skal behandle alle børn lige, skal vi behandle dem forskelligt, da børnene ikke udvikler sig i samme tempo.	Delmål
Vi har en anerkendende tilgang til barnet, og tager udgangspunkt i det enkelte barn og dets ressourcer, så barnet lærer sig selv at kende, og får støtte til at sætte ord på egne følelser. Derved udvikler det empatiske evner. I legen Vi giver tid og plads til legen med så få afbrydelser som muligt. Alle materialer og legetøj er i børnehøjde, rummene er indrettet med små hyggelige legekroge. I planlagte aktiviteter Vi benytter Mary Fondens "Fri for mobberi" materiale, hvor vi taler om venskaber og følelser, samt om at behandle sig selv og andre respektfuldt. I gymnastiksalen benytter vi bl.a. "Rend og hop med Oliver" og andre lege, der udfordrer motorikken og fremmer samarbejdet.	Konkrete initiativer - I legen - I planlagte aktiviteter - I spontant opståede situationer - I daglige rutiner Beskriv også her, hvad I skal være særligt opmærksomme på ift.

I spontant opståede situationer Vi griber det, børnene er optaget af, fx at studere mariehøns, en lille frø, eller en god ven, der lærer en kammerat at cykle uden støttehjul. I dagligdagsrutiner Ved måltidet har vi fokus på samvær og hygge, at sidde stille, gode manerer, og madro. I garderoben øver vi selvhjulpnehed. Vores mål er, at børnene bliver selvhjulpne og får oplevelsen af succes, og vi opfordrer dem til, at de hjælper hinanden.	<i>børn i udsatte positioner</i>
Børnene hjælper, trøster hinanden og henter voksne, hvis de har brug for hjælp. Børnene mærker sig selv, sætter grænser for sig selv, og formår at trække sig, hvis der er noget/nogen, der overskrider deres grænser.	Tegn på læring <i>Til hvert delmål noteres de 'tegn på læring' som I forventer at se hos børnene.</i>
Vi udnytter de kompetencer og ressourcer, den enkelte medarbejder besidder. Vi holder fokus på barnets ressourcer, og i samspillet mellem barn og voksen styrker vi barnets alsidige personlige udvikling. Vi vil blive bedre til at benytte de forskellige didaktiske modeller, samt dokumentation.	Udviklingsområder <i>Overvejelser i forhold til enten temaet eller det enkelte delmål.</i> - Hvor skal fokus særligt styrkes? - Hvor mangler der evt. kompetencer i forhold til at kunne opnå den forventede/nødvendige læring/udvikling m.m.
1. Den fysiske indretning Vi har inddelt rummene i mindre afdelinger, fx er der på stuen en sofa, hvor man kan sidde og læse bøger, der er et Lego-bord, hvor man kan lege med Lego, vi kan flytte tingene ud når vi fx får besøg af musikpædagog Tinne fra Kulturskolen. 2. Det pædagogiske personale Vi er bevidste om, at vi er rollemodeller. Vi bliver børnenes indre stemme. Vi hjælper dem med at sætte ord på både følelser og handlinger. 3. Børnefællesskaber Vi opfordrer til fællesskaber, venskaber, og leg med andre end kun bedstevennen. Vi inviterer skolebørnene ind i frikvartererne, og får besøg af byens dagplejere, så vi lægger op til lege på tværs af aldersgrupper. 4. Ledelse Ledelsen er ansvarlig for, at vi er ligeværdige samarbejdspartnere.	Læringsmiljø Beskriv hvilke indsatser I har fokus på indenfor alle 4 punkter om det gode læringsmiljø. Herunder skal i også beskrive hvorledes I, i jeres læringsmiljø (indenfor alle fire områder) har fokus på børn i udsatte positioner. 1. Den fysiske indretning 2. Det pædagogiske personale 3. Børnefællesskaber 4. Ledelse

SOCIAL UDVIKLING

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer. 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.	Pædagogiske læringsmål
Vores udfordring er at lære børnene at indgå i relationer, og derved være mere imødekommende over for hinanden.	Udfordring(er)
Barnet skal blive i stand til at udvikle og vedligeholde venskaber, så de kan møde andre anerkendende og respektfuldt, og udvikle empatiske evner.	Delmål
Barnet skal mødes af tydelige, ansvarlige og nærværende voksne, der optræder som rollemodeller, og barnet skal guides i forhold til konflikthåndtering. I legen Vi gir tid og plads til legen med så få afbrydelser som muligt. Vi støtter venskaber ved at opfordre til aktiviteter og leg med andre børn, og vi vægter den frie leg højt. Vi tilgodeser børnenes behov for at sige til og fra i den frie leg. Vi griber børnenes spor, hvis der er noget, der optager dem. I planlagte aktiviteter Vi styrker fællesskaberne ved at planlægge aktiviteter så bredt som muligt, bl.a. efter alder, interesse osv, og vi opfordrer børnene til at lege med og lave aktiviteter sammen med andre end kun bedstevennen. I spontant opståede situationer Vi griber børnenes ideer, og hvad der optager dem lige nu. I daglige rutiner Vi holder samling, og vi opfordrer til, at børnene ser hinanden, hjælper hinanden og ser hinandens styrkesider. Vi hjælper dem til at rumme forskelligheder, og lærer dem at trøste hinanden.	Konkrete initiativer - I legen - I planlagte aktiviteter - I spontant opståede situationer - I daglige rutiner <i>Beskriv også her, hvad I skal være særligt opmærksomme på ift. børn i udsatte positioner</i>
Børnene hjælper hinanden og respekterer hinandens grænser, forskelligheder og væremåder. De trøster hinanden, er opmærksomme på hinandens følelser, og italesætter og viser egne følelser.	Tegn på læring <i>Til hvert delmål noteres de 'tegn på læring' som I forventer at se hos børnene.</i>

Vi vil blive bedre til at bruge den fornødne tid til dialogen, som gør at der bliver plads til, at barnet mærker sig selv, og får følelsen af at blive set, hørt og forstået.

Udviklingsområder

Overvejelser i forhold til enten temaet eller det enkelte delmål.
- Hvor skal fokus særligt styrkes?
- Hvor mangler der evt. kompetencer i forhold til at kunne opnå den forventede/nødvendige læring/udvikling m.m.

Alle materialer og legetøj er i børnehøjde. Rummene er indrettet med små hyggelige legekrege.

1. Den fysiske indretning

Husene er opdelt med mange små rum og hyggekrege. Vi indretter rummene, så de passer til børne sammensætningen.

2. Det pædagogiske personale

Det pædagogiske personale er ansat, så forskellighederne udnyttes til en styrke.

3. Børnefællesskaber

Vi har fokus på ICDP og relationscirklen. Gennem ICDP ser vi børnenes forskelligheder, og møder børnene på de forskellige udviklingszoner (NUZO) - hvis man skal behandle børn lige, skal man behandle dem forskelligt.

4. Lederen

Lederen har ansvaret for, at alle er en del af fællesskabet.

Læringsmiljø

Beskriv hvilke indsatser I har fokus på indenfor alle 4

punkter om det gode læringsmiljø. Herunder skal i også beskrive hvorledes I, i jeres læringsmiljø (indenfor alle fire områder) har fokus på børn i udsatte positioner.

1. Den fysiske indretning
2. Det pædagogisk personale
3. Børnefællesskaber
4. Ledelse

KOMMUNIKATION OG SPROG

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden. 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.	Pædagogiske læringsmål
Vores udfordring er, at børnene sprogligt er på meget forskellige udviklingstrin. Samt at vi har to-sprogede børn.	Udfordring(er)
Barnet skal have mulighed for at udvikle henholdsvis det verbale sprog samt det nonverbale sprog gennem dagligdags aktiviteter. Barnet skal støttes i at udvikle deres nysgerrighed og interesse for bogstaver og tal. Vi skal have fokus på børn med sproglige udfordringer.	Delmål
I legen Vi hjælper dem med at lave legerelationer. Vi hjælper børnene med at sætte ord på handlinger, følelser, og hvad de er optaget af. Vi bruger sproget ved konfliktløsning. I planlagte aktiviteter Vi låner bøger i bogbussen og bruger dialogisk læsning ("Læseleg" fra Mary Fonden, og "Sprog Sporet"). Vi synger og øver rim og remser. Vi benytter materialet "lege øen" til de kommende skolebørn. I spontant opståede situationer Vi er nærværende og følger børnenes spor og det de er optaget af, fx hvis der lige kommer en mariehøne ind fra højre. I daglige rutiner De voksne er sproglige rollemodeller, og vi sørger for, at bøger og materialer er i børnehøjde. Vi samarbejder med talepædagogen og arbejder videre med talepædagogens sprogstimulering.	Konkrete initiativer - I legen - I planlagte aktiviteter - I spontant opståede situationer - I daglige rutiner <i>Beskriv også her, hvad I skal være særligt opmærksomme på ift. børn i udsatte positioner</i>

Børnene tager initiativ til dialog Børnene får et større ordforråd.	Tegn på læring <i>Til hvert delmål noteres de 'tegn på læring' som I forventer at se hos børnene.</i>
Der er udarbejdet sprogkasser der indeholder ting og aktiviteter med forskellige temaer fx dyr, former og farver osv. Disse kasser skal implementeres i dagligdagen.	Udviklingsområder Overvejelser i forhold til enten temaet eller det enkelte delmål. Hvor skal fokus særligt styrkes? -Hvor mangler der evt. kompetencer i forhold til at kunne opnå den forventede/nødvendige læring/udvikling m.m.
1. Den fysiske indretning Vi har bøger fra bogbussen, som kommer her 10 gange årligt. Bøgerne er frit tilgængelige, og vi bruger dem dagligt til højtlesning i små grupper, eller ved samling. Vi har talrækken, alfabetet og rim og remser på væggen. 2. Det pædagogiske personale Vi holder ofte samling og er opmærksom på turtagning, og snakker om det børnene er optaget af. Indimellem deles gruppen, så vi har aldersopdelte grupper. Derved kan vi målrette emner, og gøre det mere inspirerende for såvel de yngste som de ældste børn. Vi vægter den daglige snak omkring måltidet. Her er der ro og plads til, at alle kan komme til orde. Vi spiser i mindre grupper ved flere borde, så alle kan blive hørt. 3. Børnefællesskaber Vi opfordrer børnene til at fortælle og tale med hinanden, samt at lytte til, hvad de andre har på hjertet. 4. Ledelse Kirsten er tovholder på "Læseleg" og forløb med biblioteket omkring "Sprog Sporet".	Læringsmiljø Beskriv hvilke indsatser I har fokus på indenfor alle 4 punkter om det gode læringsmiljø. Herunder skal i også beskrive hvorledes I, i jeres læringsmiljø (indenfor alle fire områder) har fokus på børn i udsatte positioner. 1. Den fysiske indretning 2. Det pædagogisk personale 3. Børnefællesskaber 4. Ledelse

KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på. 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.	Pædagogiske læringsmål
Vores udfordring er at skabe optimale rammer for fysisk udfoldelse for alle børn. Det gælder både ude og inde. Vi skal være opmærksomme på, at krop og bevægelse både handler om kroppen i aktivitet, og i ro.	Udfordring(er)
Barnet skal i den daglige leg udfordres fysisk, både grovmotorisk og finmotorisk.	Delmål Der vælges max 3 delmål i forhold til hvert tema
I legen Vi sikrer, at der er et bredt udvalg af muligheder for forskellige grov-motoriske lege, fx løbecykler, bakker til at lege og tumle på, træer til at klatre i, pøleren til at pøle i osv, og vi sørger for, at der er frit tilgængelige materialer, som kan styrke det finmotoriske, såsom sakse, papir, karton, perler mm. I planlagte aktiviteter Vi laver aktiviteter, der udfordrer både grovmotorikken og finmotorikken ved bl.a tilgængelige materialer, som sakse, perler, papir osv. Vi bruger materialerne "hop med Oliver", "Action kids" og vi får besøg af Kulturskolens musikpædagog Tinne, som vi laver rytmik med. I spontant opståede situationer Vi følger børnenes initiativer, fx hulebygning, eller forhindringsbane i pøleren, en vandkamp om sommeren, sneboldkamp om vinteren mm. I Daglige rutiner Vi bruger vores gymnastiksal, skoven og skolens legeplads med parkourbane. Da vores hus er indrettet i tre plan, udfordres grovmotorikken dagligt bl.a. på vores trapper.	Konkrete initiativer - I legen - I planlagte aktiviteter - I spontant opståede situationer - I daglige rutiner <i>Beskriv også her, hvad I skal være særligt opmærksomme på ift. børn i udsatte positioner</i>

Børnene oplever succes og glæde, når de formår en ny aktivitet, fx at hoppe på et ben, slå kolbøtter, eller klatre i træer. Børnene tager selv initiativ til motoriske aktiviteter.	Tegn på læring <i>Til hvert delmål noteres de 'tegn på læring' som I forventer at se hos børnene.</i>
Vi støtter op omkring vores lokale idrætsforening PSI. Vi har opstartet flere aktiviteter i gymnastiksalen, og vil på sigt inddrage hallen.	Udviklingsområder <i>Overvejelser i forhold til enten temaet eller det enkelte delmål. - Hvor skal fokus særligt styrkes? - Hvor mangler der evt. kompetencer i forhold til at kunne opnå den forventede/nødvendige læring/udvikling m.m.</i>
1. Den fysiske indretning Vi har fokus på at gøre rummene fleksible, så de tilgodeser børnegruppens behov. Ved middagstid omdanner vi vores puderum til soverum. Vi har et pølerum, hvor det er tilladt at lege vildt. Vi laver små "stationer" rundt om i huset til de forskellige behov, fx konstruktionslege ved Lego-bordet, bilbane tæppe, dukkekrogs arrangement. 2. Det pædagogiske personale Vi udnytter personalets styrkesider. Vi søger viden om børns udvikling og motorik. 3. Børnefællesskaber Børnene skal opleve glæde ved at bruge kroppen, og lære at vise respekt for egne og andres kropslige grænser. 4. Ledelse Lederen giver plads til den enkelte og sikrer at vi får ny viden, materiale og evt. kurser på motorik-området.	Læringsmiljø Beskriv hvilke indsætter I har fokus på indenfor alle fire punkter om det gode læringsmiljø. Herunder skal I også beskrive hvorledes I, i jeres læringsmiljø (indenfor alle fire områder) har fokus på børn i udsatte positioner. 1. Den fysiske indretning 2. Det pædagogiske personale 3. Børnefællesskaber 4. Ledelse

KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier. 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.	Pædagogiske læringsmål
Vi skal blive bedre til at benytte vores kreative værksted.	Udfordring(er)
Barnet skal lære om traditioner, fastelavn, påske, halloween, jul mv. Barnet skal have kendskab til deres nærmiljø, i form af besøg hos hinanden til fødselsdage, eller deltage i aktiviteter på skolen. Barnet skal have adgang til materialer og bøger, som kan bruges i forbindelse med at skabe kulturel aktivitet.	Delmål Der vælges max 3 delmål i forhold til hvert tema
I legen Børnene bliver inspireret, bl.a. gennem vores musikforløb og tager efterfølgende elementer fra musiktimen med i deres leg, og leger, synger og danser det, de har oplevet. Børnene klæder sig ud i børnehavens udklædningstøj. I planlagte aktiviteter Vi holder samling med forskelligt indhold, som fx dialogisk læsning, sang og musik. Hvert år har vi et længerevarende tema, hvor vi fordyber os i et af læreplanstemaerne som omdrejningspunkt. Det kunne fx være Kultur, Æstetik og Fællesskab, hvor børnene via et kunstprojekt får lov til at udtrykke sig ved hjælp af forskellige materialer. Vi besøger bogbussen I spontant opståede situationer Børnene har mulighed for at klippe og klistre, tape og lime, synges og rime, og høre kirkeklokkerne kime.	Konkrete initiativer - I legen - I planlagte aktiviteter - I spontant opståede situationer - I daglige rutiner <i>Beskriv også her, hvad I skal være særligt opmærksomme på ift. børn i udsatte positioner</i>

I daglige rutiner Børnene lærer, hvordan kulturen er omkring et måltid, og at man siger goddag og farvel, når man kommer og går.. Vi udvider deres viden om, at der findes børn fra andre lande/kulturer.	
Børnene genkender traditionerne, og vi ser deres lege er inspireret af dem.	Tegn på læring <i>Til hvert delmål noteres de 'tegn på læring' som I forventer at se hos børnene.</i>
Vi vil være opsøgende i forhold til kulturelle tiltag.	Udviklingsområder <i>Overvejelser i forhold til enten temaet eller det enkelte delmål.</i> - Hvor skal fokus særligt styrkes? - Hvor mangler der evt. kompetencer i forhold til at kunne opnå den forventede/nødvendige læring/udvikling m.m.
1. Den fysiske indretning Vi har tilgængelige materialer på stuen. Vi har en fødselsdagsstol, som vi bruger til børnenes fødselsdage. 2. Det pædagogiske personale Personalet går foran og inddrager børnene i forskellige kreative aktiviteter. 3. Børnefællesskaber Vi sikrer at børnene inspirerer hinanden og sætter f.eks ord på børnenes tegninger 4. Ledelse Sikrer at der er mulighed for at indkøbe materiale og evt opsøge kulturelle steder.	Læringsmiljø Beskriv hvilke indsatser I har fokus på indenfor alle fire punkter om det gode læringsmiljø. Herunder skal i også beskrive hvorledes I, i jeres læringsmiljø (indenfor alle fire områder) har fokus på børn i udsatte positioner. 1. Den fysiske indretning 2. Det pædagogiske personale 3. Børnefællesskaber 4. Ledelse

NATUR, UDELIV OG SCIENCE

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling. 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.	Pædagogiske læringsmål
Vi ser umiddelbart ingen udfordringer.	Udfordring(er)
Barnet skal bruge sine sanser, og opleve naturens mangfoldighed, samt lære at respektere dyr og naturen generelt.	Delmål <i>Der vælges max 3 delmål i forhold til hvert tema</i>
I legen Vi sørger for, at børnene stifter bekendtskab med de fire elementer: ild, vand, jord og luft I planlagte aktiviteter Vi tager på ture ud af huset, fx på årets motionsdag går vi ad byens hjertesti. I spontant opståede situationer Vi følger børnenes initiativer i forhold til fordybelse i naturen, og vi bruger nærmiljøet, går tur i skoven, og leger på kælkebakken. I daglige rutiner Alle børnene er dagligt ude året rundt.	Konkrete initiativer - I legen - I planlagte aktiviteter - I spontant opståede situationer - I daglige rutiner <i>Beskriv også her, hvad I skal være særligt opmærksomme på ift. børn i udsatte positioner</i>
Børnene vælger udelivet. Børnene gør brug af de faciliteter, der er på legepladsen, fx klatrer i træerne, bygger huler, graver huller eller bager kager i sandkassen, samt leger i "skoven".	Tegn på læring <i>Til hvert delmål noteres de 'tegn på læring' som I forventer at se hos børnene.</i>
Vi voksne skal blive bedre til at udnytte ude-faciliteterne uden for børnehaven, altså komme udenfor hegnet og fx gå ned i skoven.	Udviklingsområder - Hvor skal fokus særligt styrkes? - Hvor mangler der evt. kompetencer i forhold til at kunne opnå den forventede/nødvendige læring/udvikling m.m.

1. Den fysiske indretning

Vi udnytter vores udearealer, og børnene får lov til at lege i vandpytterne, plukke bærene, grave efter regnorme, finde små bænkebidder under træstubbene mm.

2. Det pædagogiske personale

Vi skal være udenfor, og være inspirerende og undersøgende i forhold til naturen.

3. Børnefællesskaber

Børnene danner andre legegrupper, når vi er udenfor i naturen, da der er andre udfoldelsesmuligheder.

4. Ledelse

Lederen sikrer, at vi kommer igennem de forskellige temaer og emner fra årshjulet.

Læringsmiljø

Beskriv hvilke indsatses I har fokus på indenfor alle fire punkter om det gode læringsmiljø. Herunder skal i også beskrive hvorledes I i jeres læringsmiljø (indenfor alle fire områder) har fokus på børn i udsatte positioner.

1. Den fysiske indretning

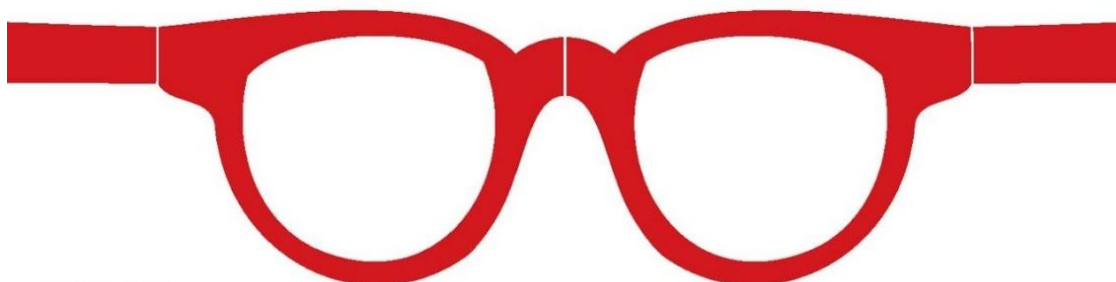
2. Det pædagogiske personale

3. Børnefællesskaber

4. Ledelse

BILAG 1. - BRØNDERSLEV KOMMUNES BØRNESYN

B Ø R N E S Y N

BØRNESYN

Det enkelte barn er ligeværdigt, unikt og indeholder masser af ressourcer og udviklingspotentialer. Barnet udvikler sig og lærer gennem relationer til andre – såvel børn som voksne i et forpligtende fællesskab.

Barnet skal forstås ud fra de sammenhænge, det indgår i og ud fra de betingelser det har for at handle. Barnets adfærd kan derfor ikke ses løsrevet fra de voksnes praksis og slet ikke løsrevet fra de rammer og regler de voksne sætter op for børnenes liv med hinanden.

- For at forstå barnet, skal vi voksne undersøge barnets baggrund og hverdag
- Barnet er aldrig et problem, men det kan være en del af en problematik – og så har vi som voksne ansvaret.
- Barnets trivsel og udvikling påvirkes af hvilken tilgang og sprog, vi voksne anvender i kontakten med barnet

SOM FAGPROFESSIONEL I BRØNDERSLEV KOMMUNE BETYDER DET:

- At du er bevidst om, at den måde du forstår barnet på og det sprog du bruger, har afgørende betydning for barnets udvikling og muligheder.
- At du tager ansvar for at finde ud af hvad det er der i omgivelserne står i vejen for barnet, hvis barnet ikke lykkes ift. de krav og forventninger vi stiller i dagplejen, daginstitutionen og i skolen.
- At du aldrig beskriver et barn negativt - for så er det umuligt at forandre sig som barn
- At du kan tænke ud fra flere perspektiver, fordi virkeligheden altid kan se anderledes ud og kan ændres. Derfor benytter du flere forskellige tilgange for at barnet skal lykkes.
- At du er bevidst om at et fællesskab ikke udvikles ved at fokusere på individer – men snarere omvendt: Fællesskabet er rammen for individets dannelse og udvikling
- At du er bevidst om, at forældres holdninger og deltagelse i børnenes liv, har betydning for børnenes fællesskaber

BILAG 2 - SKABELON LEGEN

Dette skema viser hvad legen kan, og hvordan den alsidige, personlige, sociale, sproglige og kropslige udvikling stimuleres i legen.

BILAG 3 - OVERGANGE OG RUTINE-SITUATIONER

- Barnet skal hjemmefra - fra det primære miljø (hjemmet - forældre) til det sekundære miljø (dagtilbuddet / børnehaven, de pædagogiske voksne, de andre børn) - overgang
- Barnet modtages i dagtilbuddet - opstart på dagen - fra individ til fællesskab - garderoben som det "første sted" - overgang
- Barnet skal tage "afsked" med sine forældre - farvel til forældrene - evt via vinkevindue (pædagogisk rammesat sted) - overgang
- Barnet skal nu i en positionering, gentagelse af (tidligere - fra igår) børnefællesskaber herunder skabe kontakt til pædagogiske voksne - overgang
- Morgenmad (måltid nr 1) - overgang
- Barnet skal fra måltidet til en ny opstart, nye fællesskaber - overgang
- Barnet deltager i opstart i det nye rum (fx stuen) med en samling, børnefællesskab, pædagogisk aktiviteter, rammesætning af dagen (spontant, planlagt) evt medbestemmelse og indflydelse, evt forhandlinger osv. Leg. Måske en tur i garderoben. formiddagsmad (måltid 2) - overgang
- Nye aktivitetsrum: gruppe inddelte aktiviteter, leg inde- og udeliv, ture. Måske en ny tur i garderoben - overgang
- Frokost (måltid 3) - forberedelse af frokosten, rydde op, dække bord, spise, rydde op, aktivitet, leg, sove/hvile, på legepladsen. En tur i garderoben - overgang
- Inde- og udeliv fortsat - overgang
- Sove/hvile - barnet tages op, inkuderes, nye positioneringer osv - overgang
- Eftermiddagsmad (måltid 4), aktiviteter ift inde- og udeliv fortsat - måske en tur i garderoben - overgang
- Afhentning af barnet - fra det sekundære miljø (dagtilbuddet, de pædagogiske voksne, de andre børn) og hen til det primære miljø (hjemmet, forældrene) en tur i garderoben. - overgang
- Dertil et X antal toiletbesøg eller skifte situationer - mange flere overgange
- Der til et X antal relationelle skift og positioneringer ifm. leg - mange flere overgange

BILAG 4 - ÅRSHJUL - BØRNEHAVEN

Årshjulet bliver løbende tilpasset og redigeret)

Jan	Nytårstaffel Fri for mobberi, med ekstra fokus på leg
Feb	Fastelavnstema, vi klipper pynt, maler tønder og holder Fastelavnsfest Opstart kunstprojekt
Marts	Kunstprojekt fortsætter Opstart påske tema, vi klipper pynt mm.
April	Påske temaet fortsætter med påskefrokost og påskeløb Tema: Det Spirer og gror
Maj	Kost og motions tema, vi har fokus på motion, sund mad og kroppen Fællestur med skolen, dagen før Kristi himmelfartsdag
Juni	Sommer-tema uger, nyt tema/emne hvert år Afslutningsfest for Storebørnsgruppen Sankt Hans fest
Juli	Sommerferie
August	Vi lander efter en dejlig sommerferie, børnene falder til i husene
Sep	Forløb med Kulturskolen (6 gange med musikpædagog) Motorik vurdering af mellemgruppen og de ældste børnehavebørn. Fri for mobberi Opstart af 5 års sprogvurderinger for de børn der er fyldt 5.
Okt	Halloween tema med Halloween fest Indskolingsforløb starter fra uge 43 Sprog sporet starter fra uge 43 Motionsløb
Nov	Sprog Sporet fortsætter SPU-vurdering af førskolebørnene Bedsteforældredag den sidste fredag i november
Dec	Julehygge, bage, synge og klippe klistre. Storbørnsgruppen tager til Hjørring og ser på nisser. Besøg i kirke og præstegård Vi ser Lucia på skolen Juleafslutning i skolegården

BILAG 5 - ÅRSHJUL - KONTOR

Årshjulet bliver løbende tilpasset og redigeret)

Jan	Arrangere fælles pædagogisk dag med netværk Lave tilmelding, og vagtplan til vinterferien
Feb	(8. feb tilsyn) Psykisk arbejdsmiljø vurdering
Marts	MUS/GRUS Personalekursus Lave tilmelding og vagtplan til påskeferie
April	Åbenthus arrangement Udmelding ang dagen efter Kr. Himmelfartsdag og grundlovsdag Planlægge arbejdsdag (sidste fredag i april)
Maj	Sommerferieplan og tilmelding til pasning i sommerferien Fællestur med skolen, sidste dag før Kristi himmelfartsdag
Juni	-
Juli	Sommerferie
August	Tjek evt. venteliste
Sep	Efterårsmarked Lave tilmelding og vagtplan til efterårsferien
Okt	Arrangere arbejdsdag, sidste fredag i oktober
Nov	Lave tilmelding og vagtplan til juleferien
Dec	Købe julegaver til personalet